

**Conferentie Toegankelijke Stad
Participatieraad Haarlem
18 april 2018**

Opening door Ruth Nelemaat

In 2017 heeft de Participatieraad als thema 'De toegankelijke stad' gekozen en heeft daarover twee ongevraagde adviezen uitgebracht aan het college van de gemeente Haarlem. Deze adviezen gingen, naast de fysieke, ook over de sociale en mentale toegankelijkheid van de stad. Haarlem moet ook toegankelijk zijn voor mensen met bijvoorbeeld dementie, een geestelijke beperking of laaggeletterdheid. Het gaat om een figuurlijke drempelhulp voor iedereen. Dat vraagt van het (nieuwe) college een langetermijnvisie voor de komende 20 jaar. Hoe moet Haarlem er over langere tijd uitzien zodat iedereen van alle faciliteiten in de stad gebruik kan maken? De Participatieraad vraagt het college ook om een uitvoeringsprogramma voor de komende vier jaar, met meetbare doelen. Verder wordt het college gevraagd om nog dit jaar met een actieplan te komen, zodat er in ieder geval iets wordt ondernomen om de stad toegankelijker te maken voor iedereen. De Participatieraad ziet graag een integrale visie tegemoet; waarbij het gaat om fysieke, mentale en sociale toegankelijkheid. De Participatieraad stelt voor om in het nieuwe college een coördinerend wethouder voor dit onderwerp aan te stellen, die ook Economische Zaken in de portefeuille heeft. Toegankelijkheid van de stad moet uit de zorghoek worden getild. Toegankelijkheid heeft te maken met gelijkwaardigheid en gelijke behandeling en dat heeft nu eenmaal ook veel economische raakvlakken. Daarvoor is samenwerking met alle stakeholder nodig, zodat er bewustwording wordt gecreëerd en de verbeteringen in toegankelijkheid in de stad worden aangebracht. Dagvoorzitter Jan Troost begeleidt de conferentie om samen met de aanwezigen ideeën te genereren die kunnen worden meegegeven aan het college.

Wethouder Jur Botter

Jur Botter merkt op dat het college het ongevraagde advies van de Participatieraad lastig vond. Er worden fysieke en sociaal maatschappelijke onderwerpen aangesneden, waar ook jeugd en het ontbreken van werk bij horen. Het zijn geïsoleerde thema's die met elkaar verbonden moeten worden om de toegankelijkheid van de stad te verbeteren. Het is interessant om te bekijken of een coördinerend wethouder in een volgende collegeperiode iets zou kunnen betekenen. Jur Botter zal de wens van de Participatieraad om deze wethouder aan Economische Zaken te verbinden, overbrengen. De Haarlemse gemeenteraad moet ervoor zorgen dat toegankelijkheid invulling en vorm krijgt daar zijn al verschillende initiatieven voor gestart. De gemeente heeft een projectteam ingericht om de toegankelijkheid in Haarlem te beoordelen. Er is inmiddels een rapport beschikbaar, openheid van informatie is van belang. De app Ongehinderd beoordeelt vanaf vandaag ook de toegankelijkheid van de openbare gebouwen in Haarlem. Deze app kan de beoordeling van gebouwen verder ontwikkelen door er bijvoorbeeld ook winkels en gebouwen van andere organisaties aan toe te voegen. Haarlem kan toegankelijker worden gemaakt, ook voor mensen met dementie, een licht verstandelijke beperking of laaggeletterdheid. Juist voor iedereen! Haarlem wil al deze mensen graag bij de maatschappij betrekken en de kans bieden om mee te doen. Mede door ze te voorzien van de juiste informatie. De gemeente geeft de afdeling Communicatie inmiddels trainingen om de communicatie vanuit de gemeente op een goede manier vorm te geven, zodat deze voor iedereen toegankelijk is. Het is ook belangrijk om te kijken hoe andere landen hun toegankelijkheid hebben ingericht. Vanuit de historie heeft Nederland de toegankelijkheid nu eenmaal anders ingericht dan bij voorbeeld Amerika, waar men erg goede voorzieningen heeft voor mensen met een beperking. Er valt dus nog een wereld te winnen en de overheid moet daar deels voor zorgen. Er is de afgelopen jaren al veel verbeterd; de winkels in de Haarlemse binnenstad zijn toegankelijker geworden. De Haarlemse horeca heeft echter nog een verbeteringslag te maken. Bij de aanleg van de nieuwe infrastructuur maakt de gemeente Haarlem gebruik van het handboek Toegankelijkheid waardoor er veel rekening wordt gehouden met mensen met een beperking. Er wordt bijvoorbeeld streng gehandhaafd dat auto's niet straathoeken parkeren, zodat rolstoelen en scootmobielen wel van de afritjes op de stoep gebruik kunnen maken. Jur Botter is van mening dat er al veel is verbeterd maar hij erkent dat de gemeente Haarlem nog wel wat werk aan de winkel heeft.

Wilbert Willems

Wilbert Willems is voorzitter van het platform 'Breda voor iedereen; gastvrij en toegankelijk'. De Bredase gemeenteraad zocht een goede bestemming voor de geïnde toeristenbelasting. Men heeft toen besloten om deze middelen te investeren in de stad om de toegankelijkheid voor iedereen te vergroten. Door de afdeling Economische Zaken van de gemeente erbij te betrekken is de bewustwording gecreëerd dat mensen met een beperking niet alleen een kostenpost zijn. Het platform 'Breda voor iedereen' is medio 2015 ontstaan, op initiatief van het Toeristisch Fonds Breda. Het platform vertegenwoordigt de horeca- en retail ondernemers, de gemeente, maatschappelijke organisaties en organisaties voor mensen met een beperking. Het platform maakt zich hard voor Breda als meest toegankelijke stadsregio van het land. Breda wil de toegankelijkheid voor de inkomende toerist verbeteren en daarmee de gastvrijheid versterken. Goede toegankelijkheid levert naast maatschappelijke winst ook economische voordelen; Breda wordt er beter van. Tien procent van de bevolking heeft een dergelijke beperking dat aanpassingen essentieel zijn. Om dit allemaal te bereiken heeft het platform veel gesprekken met stakeholders in de hele keten gevoerd. Van de informatievoorziening en boekingsbureaus tot de infrastructuur, verblijfsaccommodatie en bezienswaardigheden en in alle betrokken sectoren; overheid, onderwijs, ondernemers en zorgaanbieders. Bewustwording en informatie verbetert de toegankelijkheid. Door middel van ervaringsprogramma's wordt men erop gewezen of de stad wel toegankelijk genoeg is. Onder de noemer 'Breda Drempelvrij' brengen mensen met een beperking samen met technische experts de binnenstad in kaart en leggen ze verbeterpunten vast. Kennis wordt in de gehele keten gedeeld. Door de samenwerking tussen de private sector en de overheid te versterken wordt de stad steeds toegankelijker voor iedereen, met of zonder beperking. Samen met zorgaanbieders zorgt men in Breda ervoor dat noodzakelijke of wenselijke hulpmiddelen en voorzieningen snel beschikbaar zijn voor mensen die in Breda willen verblijven en/of recreëren. Verder is er bij een reeks verblijfsaccommodaties in Breda en omstreken een schouw uitgevoerd om het toegankelijkheidsniveau vast te stellen en verbeterpunten concreet in kaart te brengen. In de app 'Breda Stappen en Shoppen' wordt inzichtelijk gemaakt of de toegankelijkheid van de stad daadwerkelijk goed geregeld is. Tenslotte noemt de heer Willems de Access City Award, de Europese prijs voor het toegankelijker maken van steden voor mensen met een handicap. Het platform 'Breda voor iedereen' denkt dat de regio Breda een van de volgende winnaars kan zijn en dingt mee naar de van 2018. Om aan eventuele nominatie mee te kunnen doen, vraagt veel van de ambtelijke diensten van de gemeente Breda. Het vergt een integrale samenwerking tussen de diverse afdelingen van de gemeente en zodoende moeten zij wel nadenken over de toegankelijkheid van de stad.

Lancering App Ongehinderd door Gerard de Nooij:

Ongehinderd is een maatschappelijk gedreven onderneming die zich inzet voor een toegankelijker Nederland, mede opgericht door Gerard de Nooij die op zijn 23ste door een motorongeval een dwarslaesie opliep. Na zijn revalidatie ervaart hij letterlijk welke drempels er in het alledaagse leven zijn nu hij gebruik maakt van een rolstoel en richt hij Ongehinderd op. Ongehinderd heeft een app en website waarmee mensen met een lichamelijke beperking altijd en overal inzicht krijgen in de toegankelijkheid van publieke locaties. Door het keuringsteam worden locaties getoetst in opdracht van gemeenten en bedrijven. Daarnaast is Ongehinderd de uitvoerende partij voor het Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid. De informatie is in de gratis app en op de website te vinden, waar inmiddels tienduizenden gebruikers beoordelingen plaatsen. Openheid van informatie en delen van kennis is van groot belang om de toegankelijkheid in Nederland te bevorderen. Er zijn in Nederland 2½ miljoen mensen met een beperking. Het doel van de app is het wegnemen van obstakels, dat biedt toegankelijkheid voor iedereen. Gerard benadrukt dat er met kleine aanpassingen al veel bereikt kan worden. Femke Schukking is een van de lokale testers van de app in Haarlem en samen met een aantal anderen heeft zij al een aantal plekken in de app beoordeeld. Uiteraard is het de bedoeling dat na de lancering steeds meer Haarlemmers hun (positieve) ervaringen met de toegankelijkheid in Haarlem willen delen. Men kan de app voor Haarlem downloaden via: <http://www.ongehinderd.nl/>

Terugkoppeling workshops aan panel

De deelnemers aan de conferentie hebben in groepen een aantal thema's besproken die voor hen in het dagelijks leven obstakels opleveren. Aan de hand van discussie zijn er opmerkingen, ideeën en verbeterpunten verzameld. Deze zijn samen met de volgende panelleden met de zaal teruggekoppeld: Wilbert Willems van het Platform Breda voor iedereen, Hildo Makkes van Horeca Haarlem, Farida Azimullah van MKB Haarlem, Sandra Roozen van Pré Wonen en Joep Pelsser van Gehandicaptensport Nederland. De volgende thema's komen aan bod:

Thema 1: Wonen en wijken.

De gemeente zou beter met de wijkraden moeten communiceren. De woningbouwcorporaties zijn teveel gericht op de bewoners van een pand; men zou ook beter kunnen kijken of een pand ook toegankelijk is voor bezoekers met een handicap. De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte. Mensen moeten ook prettig kunnen wonen in de woonomgeving. Samen met de gemeente kunnen de wooncorporaties bekijken wat er verbeterd kan worden. De toegankelijkheid van een wooncomplex valt onder de verantwoordelijkheid van de corporatie. Videofoons, brievenbussen en bellentableaus zitten vaak te hoog, zodat mensen in een rolstoel of scootmobiel er niet bij kunnen. Ook is een elektrische toegangsdeur een grote verbetering. Via bewonerscommissies kunnen bewoners met een beperking hun klachten, vragen en ideeën delen met de corporaties. Corporaties bekijken op welke manier zij bewoners kunnen ondersteunen, of verwijzen naar andere partijen als dat nodig is.

Thema 2: Werken en onderwijs

Het is positief dat de bewustwording voor de fysieke toegankelijkheid van de scholen bij de gemeente en schoolbesturen is toegenomen. Er wordt meer rekening mee gehouden en er zijn diverse processen op gang gekomen om de fysieke toegankelijkheid in het onderwijs en op de werkvloer te verbeteren. Helaas is de toegankelijkheid naar werk voor arbeidsgehandicapten niet groter geworden nadat de WSW in 2015 in werking is getreden. Er zijn weinig nieuwe banen gerealiseerd en voorzieningen worden mondjesmaat aangepast. Vanuit het MKB zou er beter gekeken moeten worden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het MKB aan de slag te laten gaan. Het zou voor bedrijven normaal moeten zijn om deze mensen ook in het MKB aan het werk te hebben, dat leidt naar een inclusieve arbeidsmarkt. Men nodigt het MKB uit om samen na te denken hoe de arbeidsmarkt toegankelijker kan worden voor mensen met een afstand tot deze arbeidsmarkt.

Thema 3: Vrije tijd en sport

Bevrijdingspop heeft dit jaar een apart programma georganiseerd voor mensen met een beperking. De organisatie wil deze groep uitnodigen om het festival te bezoeken omdat het festival voor deze groep juist heel toegankelijk is. Uit de themawerkgroep kwam naar voren dat een ervaringsdeskundige heel waardevol is om mee te laten denken vanaf het moment dat een idee ontstaat tot aan de realisatie van een project. Zodoende hoeft er achteraf niet van alles aangepast te worden, maar wordt er vanaf het begin gelet op toegankelijkheid. Daarnaast vindt men het belangrijk dat men zich bewust is van het eigen gedrag ten aanzien van iemand met een beperking. 'Praat met ons, over ons' is een thema dat op allerlei gebied van toepassing is. Verder zou men graag zien dat sportfaciliteiten makkelijk te vinden zijn en ook schoon en goed uitgerust zijn voor sporters met een handicap. De sportdeelname van gehandicapten ligt achter, terwijl mensen juist graag willen sporten. Sport is voor deze doelgroep heel belangrijk en in de gemeente Haarlem valt er op dat gebied nog veel winst te behalen. Er wordt geopperd om sportmaatjes in te zetten om samen te sporten en om de sportfaciliteiten ook bereikbaar te maken. Daarnaast kunnen deeltaxi's ingezet worden om sporters bij sportfaciliteiten te laten komen. Toegankelijk openbaar vervoer met goede voorzieningen en juist opgeleid personeel is ook heel belangrijk. Buschauffeurs moeten beter worden opgeleid in het bieden van hulp aan mensen met een fysieke of mentale beperking.

Thema 4: Horeca, winkels en openbare gebouwen

Men vindt de Haarlemse horeca te donker. Toegangen zijn vaak slecht verlicht en binnen is het vaak te donker waardoor men slecht kan lezen of kan manoeuvreren. Het zou fijn zijn als er een menu beschikbaar is in een groter lettertype. Bewustwording in de horeca is nodig, kleine ingrepen maken de toegang voor mensen met een beperking beter, waardoor ook zij naar restaurants, bioscopen en andere uitgaansgelegenheden kunnen. Aanpassing betekent ook gastvrijheid. Horeca Haarlem zegt toe om alle leden in Haarlem via een nieuwsbrief op te roepen om mee te denken aan het toegankelijker maken van de Haarlemse horeca.

De balies bij de gemeente Haarlem zijn te hoog. Misschien is het mogelijk om een balie speciaal voor mensen met een beperking te maken? Het blijkt dat een balie ook aan allerlei regelgeving moet voldoen. Men stelt voor om in de Publiekshal iemand met een beperking in een aparte kamer te helpen waar het niveau van de tafel wel hoog genoeg is.

Thema 5: Verkeer en vervoer

Een van de bezoekers van de conferentie heeft gefilmd hoe lastig het is om de locatie van vandaag te bereiken. Juist om een bewustwording bij mensen zonder beperking te bereiken; mensen met een beperking voelen zich vaak niet serieus genomen. Helaas rijdt de bus soms door als er iemand met een rolstoel bij de

halte staat te wachten. Als passagiers dat zien gebeuren, moeten zij de chauffeur erop wijzen dat dat niet kan. Wellicht heeft de chauffeur de rolstoelgebruiker niet gezien? Men stelt voor dat de busschauffeurs goede scholing krijgen hoe zij om moeten gaan met reizigers met een beperking. Bij het aanbestedingstraject voor openbaar vervoer moet door de gemeente en de provincie van het begin af aan aandacht besteed worden aan de minder mobiele passagiers. Bijvoorbeeld door het aanleggen van toegankelijke perrons. Taxibedrijven moeten zich ook meer bewust worden van de manier van bejegening van mensen met een beperking. Mensen kunnen ook door vrijwilligers gehaald en gebracht worden of meerijden met vrienden. Er zijn ook andere manieren van vervoer mogelijk. Zo rijdt er in Breda als aangepast fietsvervoer een riksja waar minder mobiele mensen mee vervoerd worden in het stadscentrum.

Afsluiting

Ruth Nelemaat is blij met het aantal mensen uit de doelgroepen dat op de conferentie is afgekomen. Er zijn tijdens deze conferentie goede ideeën opgehaald en er is veel informatie uitgewisseld waarmee de Participatieraad richting de nieuwe gemeenteraad en college aan de slag gaat, onder andere via een nieuw advies en een open brief. Er ligt een grote opdracht voor de gemeente Haarlem. Het gaat om bewustwording, zodat men ziet dat dingen anders moeten en kunnen ten aanzien van mensen met een beperking.

Wat is er opgehaald tijdens de workshops:
--

Thema 1: Wonen en wijken

- De stoepen zijn op veel plekken in Haarlem erg smal. Overhangende takken en heggen blokkeren de doorgang waardoor voetgangers van de stoep af moeten om er voorbij te kunnen. Dit geldt ook voor fietsen die op de stoep gezet worden.
- Elke wijk in Haarlem heeft een onderhoudsniveau. In de binnenstad is dit niveau A/B. Andere wijken hebben een veel lager prioriteitsniveau wat het onderhoud betreft. Elke wijk zou op niveau A moeten zitten.
- Er is te weinig bewustwording bij de inwoners van Haarlem. De gemeente moet beter communiceren over de openbare ruimte en de gemeente moet strenger handhaven.
- In de Leidsche buurt is een flyer verspreid waar met foto's werd aangegeven hoe takken, struiken en fietsen de stoep blokkeren. Door middel van deze flyer kunnen inwoners bewust gemaakt worden. Zoiets zou voor de hele stad moeten komen. De gemeente moet inwoners aanspreken en strenger handhaven.
- Fietsenstallingen zijn te duur waardoor mensen hun fietsen gewoon op de stoep zetten.
- De woningbouwvereniging (Pré wonen) is met Dock en Zorgbalans door Meerwijk gegaan om te kijken waar de openbare ruimte verbeterd kan worden. Woningbouwverenigingen zijn niet verantwoordelijk voor de wijk maar werken wel samen met de gemeente.
- Het scheefwonen moet aangepakt worden. Mensen zonder handicap wonen in een drempelloze en gelijkvloerse woning terwijl hulpbehoevenden in een onaangepaste woning wonen. Mensen moeten verleid worden om naar een andere woning te verhuizen.
- De huur moet na zo'n verhuizing gelijk blijven. Er worden verhuiscoaches ingezet en men kan een verhuisvergoeding van €1000,- ontvangen.
- Mensen met een rolstoel moeten ook bij iemand op bezoek kunnen. Dit is vaak niet mogelijk. Nieuwbouw moet beter toegankelijk gebouwd worden.
- Mensen raken gefrustreerd als er bv scheve stoeptegels gemeld worden waar niets mee gedaan wordt.

Thema 2: Werken en onderwijs

Mentale toegankelijkheid

Werk

Doelstelling 2015-2026 is het realiseren van 150.000 banen voor arbeidsgehandicapten, 125.000 bij werkgevers (w.o. het MKB) en 25.000 bij de overheid. De Sociale werkvoorziening is afgeschaft en de loonkostenvoorziening is vervangen door loonkostendispensatie. Helaas lijkt het erop dat de arbeidsmarkt voor mensen met een beperking slechter toegankelijk is geworden. Het realiseren van deze banen op de arbeidsmarkt blijft achter, inmiddels staat de teller op 24097 (januari 2018?) bij de werkgevers 20500 en de overheid 3597. Er is op 18 april een hoorzitting over het probleem van de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt voor mensen met een beperking en daarna is er een Kamerdebat. De Kamer, en ook de werkgevers zijn verdeeld over de aanpak en de plannen van het nieuwe kabinet; deze worden met gemengde gevoelens ontvangen. Het UWV moet de arbeidsgehandicapten keuren. Bij de start hiervan bleek dat het UWV daar nog niet direct op was ingesteld, de invoering ging te snel en de bandbreedte van het UWV werd bepaald door het rijk. Ook lijkt het erop dat er per UWV verschillend wordt geoordeeld over de arbeidshandicap. In de regio Haarlem zijn veel indicaties afgewezen. Voorafgaand aan de indicering bij het UWV moeten mensen doorverwezen worden. In het kader van de wet Werk en Inkomen hebben de gemeentes hierin een belangrijke taak toebedeeld gekregen. Er dienden gesprekken gevoerd te worden met alle bijstandsgerechtigden. De versnelde invoering en de daarmee gepaard gaande tijdsdruk, heeft de uitvoering parten gespeeld. In Haarlem zijn er 4.000 bijstandsgerechtigden, inmiddels is 60% gesproken.

Onderwijs

In 2014 is de wet Passend onderwijs ingevoerd, alle kinderen moeten een passende plek krijgen bij voorkeur in het reguliere onderwijs. Uit onderzoek 2014 - 2017? van het landelijk expertisecentrum Speciaal Onderwijs is gebleken dat het tegendeel het geval is. Er is inmiddels een instroomstijging van 13% in het Speciaal Onderwijs. De volgende aanbevelingen worden gedaan; meer aandacht schenken aan het leerklimaat in het

reguliere onderwijs, in de opleiding op de pabo meer kennis overgedragen hoe om te gaan met kinderen met een beperking. Vooral kinderen met een zware beperking worden binnen het regulier onderwijs als een postpakketje van school naar school gestuurd en aan het einde van de rit belanden zij dan toch in het Speciaal Onderwijs, waar zij het dan soms ook niet redden. Met uitval en verhoging van het aantal thuiszitters tot gevolg.

Fysieke toegankelijkheid

Onderwijs

In het verleden was er in het reguliere onderwijs nauwelijks aandacht voor de aanpassing van schoolgebouwen voor kinderen met een fysieke handicap. Het zat niet in het systeem en werd volledig over het hoofd gezien. Pas sinds kort wordt er bij de nieuwbouwplannen rekening gehouden met toegankelijkheid. Voor de bestaande schoolgebouwen wordt nu vaker naar flexibele oplossingen gezocht. Er werd een voorbeeld gegeven van een school waarin een klas werd verhuisd naar de eerste etage om de klas met de fysiek gehandicapte leerling op de begane grond te kunnen huisvesten. Wij zijn er nog lang niet, het positieve is echter dat er sprake is van een toegenomen bewustwording bij schoolbesturen en gemeenten.

Thema 3: Vrije tijd en sport

- Bevrijdingspop heeft toegankelijkheid voor de editie van jaar hoog op de agenda staan en let er extra op dat de voorzieningen goed toegankelijk zijn. Daarnaast is er een speciaal programma opgezet om drempels weg te halen, juist voor mensen die een belemmering ervaren om naar een festival toe te gaan, om te laten zien dat dat wel heel goed mogelijk is.
- Laat jongeren zelf merken hoe het is om met een handicap in de openbare ruimte te moeten manoeuvreren. Geef een workshop aan jongeren in het middelbaar onderwijs, zodoende krijgen ze ervaring mee die ze zich de rest van hun leven zullen herinneren en ernaar zullen handelen.
- De gemeente plaatst vaak bloembakken om ervoor te zorgen dat scooters geen overlast kunnen veroorzaken. Maar deze bakken zorgen er dan voor dat rolstoelen en scootmobielen er niet langs kunnen. Er moet meer gehandhaafd worden om foutgeparkeerde fietsen en scooters uit de openbare ruimte te halen.
- Gehandicapte sporters willen heel graag meedoen, maar de Haarlemse sportaccommodatie moet dan wel toegankelijker worden zodat er ook voor hen plezier aan het sporten te beleven is en zij niet heel lange hoeven te zoeken naar accommodatie die wel toegankelijk is. Er zijn in Haarlem weinig trainings- en revalidatiemogelijkheden voor gehandicapte sporters.
- Er moet meer aandacht komen voor gehandicaptensport. Het enthousiasmeren van gehandicapten om te gaan sporten is belangrijk. Maak trainingen toegankelijk zodat er meer mensen bereikt worden.
- Zorg voor sportmaatjes voor mensen met een beperking. Sportmaatjes helpen om gehandicapte sporters te begeleiden van en naar de sportlocatie en tijdens het sporten zelf. Het is daarnaast ook heel gezellig! De ontmoeting is belangrijk voor wederzijds begrip.
- Gehandicapte sporters hebben nu eenmaal een ander tempo dan valide sporters en daar moet men wat meer rekening mee houden. Coaches moeten zich meer verdiepen in de diverse ziektebeelden.
- Goed onderhouden en schone sportfaciliteiten geven meer plezier en comfort aan gehandicapte sporters.
- Mensen zonder beperking bedenken de faciliteiten voor mensen met een beperking. Laat ervaringsdeskundigen meedenken bij de ontwikkeling van nieuwe faciliteiten om problemen op voorhand te kunnen tackelen en betrek ook mensen met een mentale beperking erbij. Als voorbeeld worden de plattegronden van gebouwen genoemd; er moet meer rekening gehouden worden met mensen met een beperking zodat ook zij deze begrijpen en weten waar ze van faciliteiten in gebouwen gebruik kunnen maken.
- Maak mensen zonder beperking via diverse media bewust dat mensen met een beperking graag mee willen doen aan de maatschappij. Dat zij bijvoorbeeld graag zelf aangesproken willen worden en dat communicatie niet via hun begeleiders moet verlopen; er moet een bepaalde angst worden weggenomen.
- Train mensen in publieke functies zodat zij beter met mensen met een beperking om kunnen gaan. Wordt een instantie er ook op gewezen als iets ten aanzien van mensen met een beperking niet goed wordt gedaan? Feedback moet serieus opgepakt worden.

- Er zou een meldpunt moeten komen waar onderwerpen verzameld worden die de toegankelijkheid in Haarlem voor mensen met een beperking moet verbeteren. Als suggestie wordt het Meldpunt discriminatie genoemd.

Thema 4: Horeca, winkels en openbare gebouwen

Fysieke toegankelijkheid

- Verlichting is in de meeste horecagelegenheden erg slecht. Men ziet het als romantiek maar voor slechtzienden is het niet mogelijk om het kaart te kunnen lezen.
- Grote kaarten of zaklantaarntje bij de hand om het aan te bieden wanneer het nodig is.
- De ingang is soms lastig te vinden omdat niet duidelijk is dat de deur van glas is.
- Stickers plaatsen op de deuren
- Grote lettertypes gebruiken
- Deuren met schaduw
- De akoestiek is bij veel vergaderruimtes in Haarlem niet goed.

Punt van aandacht:

- Hoge balies bij de gemeente.
- Eén balie voor mensen met een beperking.
- Een hulphond mag niet meer geweigerd worden. Veel mensen weten het niet. Bewustmaking!
- Men moet rekening houden met de drempels bij winkels en horecagelegenheden.

Mentale toegankelijkheid

Veel horecaondernemingen nemen geen reserveringen meer aan. Mensen met een beperking willen niet voor verrassingen komen te staan en vinden het fijn als ze kunnen reserveren en dus zeker zijn van een plekje. Maak duidelijk aan de lijn dat je beperkingen hebt. Geef op tijd aan dat je hulp nodig hebt. (Bij film of theater).

Sociale toegankelijkheid

Mensen met een beperking kunnen meepraten en - beslissen over wat er in de horeca, winkels en openbare gebouwen nodig is, maar zij hebben weinig of geen invloed op het beleid. Belangorganisaties doen hun best maar er moet veel gebeuren nog. Men moet blijven aanschrijven en aangeven wat nodig is. Men moet zich overal welkom voelen. Horeca, winkels en gemeente; maak gebruik van ervaringsdeskundigen!

Punten van aandacht bij communicatie

- Bewegwijzering en pictogrammen moeten duidelijk en begrijpelijk zijn, zodat men makkelijk op de bestemming kan komen.
- Het personeel kan, indien nodig, getraind worden om vriendelijk en geduldiger te zijn.
- Aanwijzingen voor slechthorenden.
- Stokje meenemen zodat men weet dat je hulp nodig hebt.
- Bewustwording via school bij het vak maatschappijleer.
- Medewerkers moeten op de hoogte zijn waar de voorzieningen zijn zodat ze iemand die slecht ter been is of in een rolstoel zit, kunnen helpen.
- E-mail gebruiken voor slechthorenden i.p.v. bellen.
- Deurbel met camera, zodat slechthorenden kunnen aangeven dat ze niets horen.

Thema 5: Verkeer en vervoer

- Op de Rijksweg rijdt de snelbus naar de IJmuiden. Er zijn 6 oversteekplaatsen met verkeerslichten, deze zijn ook echt nodig. Ze zijn zo ingesteld dat voetgangers 6 seconden hebben om over te steken. Dit is veel te kort tijd, helemaal voor de mensen die slecht ter been zijn, scootmobielers, mensen met kinderwagens, mensen met rollator, etc. Dit levert gevaarlijke situaties op. De meneer die dit inbracht heeft al een aantal keer ingesproken bij de commissie Samenleving om aandacht te vragen voor dit probleem. Hij raadt iedereen aan ook in te spreken wanneer zij dergelijke situaties tegenkomen. De gemeenteraad kan oplossingen bewerkstelligen, maar dan moet zij wel op de hoogte gebracht worden.
- De stoep naar het Van der Valk hotel is niet logisch ingedeeld, een mevrouw op scootmobiel kon niet via de stoep naar de ingang omdat er geen afrit in de stoep is gemaakt. De gemeente moet de stoep hier aanpassen.

- Van der Valk Haarlem heeft geen kamers voor mensen met een handicap. Mindervalide kamers zijn sowieso niet vaak beschikbaar in het land. Maar mensen met een beperking wil ook graag eens uit.
- Men geeft aan dat mensen met een beperking (fysiek, mentaal en sociaal) niet serieus worden genomen. Iemand met een visuele beperking die wilde gaan sporten bij een gymnastiekvereniging, maar werd meteen afgewezen.
- Mensen hebben allemaal haast en weinig geduld voor mensen met bijvoorbeeld een rollator die iets langzamer lopen.
- Men heeft de ervaring dat sommige buschauffeurs doorrijden wanneer ze iemand in rolstoel bij een halte zien staan. Omdat het teveel tijd kost voor de buschauffeur om de mensen te helpen met instappen. Niet alle bussen hebben een elektrische laadplaat.
- Er komen nieuwe bussen bij Connexxion maar deze hebben geen elektrische platen! Er zijn al klachten ingediend bij Connexxion. De gemeente zou ook een klacht moeten indienen.
- Een mevrouw met MS zit in een scootmobiel maar kan ook nog autorijden. De parkeerplaats voor gehandicapten aan de Gedempte Oude Gracht is niet handig. Het uitstappen is erg gevaarlijk, men komt op de weg of op het fietspad en er is geen plek om met rollator uit te stappen.
- In de Appelaer zijn maar twee gehandicaptenparkeerplaatsen! Deze zijn altijd bezet. Het is voor mensen met een handicap erg moeilijk wanneer ze een eind van de uitgang moeten parkeren. Meer parkeerplaatsen voor gehandicapten zou fijn zijn.
- Er wordt opgemerkt dat we ADA nog hebben! ADA staat voor American Disability Act. Een wet die regelt dat gehandicapten niet gediscrimineerd mogen worden op basis van hun handicap. Nederland heeft ook dergelijke wetgeving nodig.
- De maatschappij moet rekening houden met iedereen; jongeren staan bijvoorbeeld in de bus niet meer op voor iemand met een beperking of voor ouderen. De instelling van mensen zou moeten veranderen. Het zou een sport moeten worden om zo snel mogelijk op te staan voor iemand met een beperking. Iemand merkt op dat hij in het buitenland (Oostenrijk), in de bus gezien heeft dat er allerlei symbolen staan voor mensen met een stok, kinderwagen, rolstoel etc. Met daarbij de opmerking dat men voor deze mensen op staat. Dat schijnt goed te werken.
- Er wordt een ervaringsdag georganiseerd om mensen zonder beperking te laten ervaren wat hoe het is wanneer je in een rolstoel moet verplaatsen. De Oogvereniging wil in mei/juni voor de nieuwe raadsleden een wandeling met blinddoek door het stadhuis organiseren, zodat ook zij kunnen ervaren hoe dit is. Juist de raadsleden nemen de besluiten over de stad; het is dus van belang om hen te benaderen.
- Er zijn niet genoeg stoplichten met tikkers. Een ambtenaar van de gemeente vult aan dat alle verkeerslichten gefaseerd worden vervangen door lichten met tikkers.
- Iemand vraagt of er ervaringen zijn met mensen met een aangeboren hersenletsel en daardoor problemen hebben om zich te oriënteren in de stad. Ook mensen met beginnend dementie hebben dit probleem. Er wordt geopperd om herkenningspunten in de stad te maken naar voorbeeld van de palen met het Nijntje pictogram voor kinderen op het strand. Er is niet voor alles een oplossing mogelijk. Men kan in gesprek gaan met andere belangenorganisaties en zodat men van elkaar kan leren of tips en ideeën op kan doen.
- Aandacht voor het centraal station! De inrichting en bestrating is niet geschikt voor mensen met een beperking! Dit blijft een groot probleem ondanks aanpassingen.
- Aandacht voor mobiliteit; betaalbaar en geschikt vervoer voor iedereen. Want als je niet naar een voorziening kunt komen, kun je ook niet mee doen in de maatschappij. Mensen zijn nu aangewezen op de regiorijder, het openbaar vervoer of het eigen netwerk. Is het een idee om een Haarlemse vervoersdienst op te richten dat wordt bediend door vrijwilligers.
- Men geeft aan dat men het gevoel heeft niet voldoende gehoord te worden en dat men geen invloed heeft op het gemeentelijk beleid. Men mist een belangenorganisatie in Haarlem.